



Աղբեղանցիները հապկեցվություն են տախանջելու Մինսկի խմբից

ԲԱՆՈՒ, 24 ՅՈՒՆԻՍ, ԼՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Աղբեղանցի մասկի հարկությունը հուլիսի 5-9-ը Ռոսերդանում (Յոլանդիա) ԵԱԿԿ հորհրդարանական վեհաժողովի ամառային նստաժամում մտադիր է ԵԱԿԿ հայ-աղբեղանցիական հակամարտության կարգավորման Մինսկի խմբից Պախանջել հապկեցվություն կասարկած աշխատանքի վերաբերյալ: Այս մասին Բանի «525» թերթին հայտնել է Միլի մեջլիսի ազգային ֆաղափակման հանձնաժողովի նախագահ Էլ-

դար Իբրահիմովը: Ըստ նրա, նման Պախանջ առաջադրելով Աղբեղանցի մասդիր է հասնել 1992 թվականին ստեղծված ԵԱԿԿ ՄԻ գործունեության ակտիվացման: Թերթը նշում է, որ ԵԱԿԿ ԽՎՈՒՄ Աղբեղանցի մասկի հարկության կազմը փոխվել է ընդլայնվել է: Պախկիրություն մեջ մեկ են մարդու իրավունքների խորհրդարանական հանձնաժողովի նախագահի սեղակալ Ռափյաթ Ասլանովան և Միլի մեջլիսի մասգամավոր Սայադ Արանը:

ԽՆԴԱԳՐԱԿԱՆ

Ոչ թե եվրախորհրդարանին, այլ մեզ հետաքրքրող հարցեր

Մեր թերթի եւ մի ԵԱԿԿ այլ թերթերի երեկվա հրատարակումները եվրախորհրդարանական վեհաժողովի հունիսի 23-ի նիստի, ավելի ստույգ՝ այդ նիստում Հայաստանի խորհրդարանական վեբքին ընտրությունների վերաբերյալ զեկույցի ԵԱԿԿ ծավալված նենարկումների մասին՝ Եթե ոչ սազնադեցուցիչ, աղա առնվազն մտահոգիչ էին: «Եվրախորհրդարանը կոչացրել է մեր նկատմամբ դիրորոշումը», վերնագրել էր «Ազգը» «Նոյան Տաղան» գործակալությունից սացված հաղորդագրությունը, հասկառես նկատ ունենալով այն հանգամանքը, որ մայիսի 25-ի ընտրություններին հետեւած դիտարկական առաջնությունը զեկույցման «Հետեւություններ եւ առաջարկություններ» բաժնում առաջարկվել է չվավերացնել եվրախորհրդարանում Հայաստանի նոր մասկիրակության իրավասությունները:

Այլ խոսով՝ առաջիկա սեղեսնեբերից Հայաստանը կարող է զրկվել եվրախորհրդարանում իրավասու մասկիրակություն ունենալու իրավունքից, նկատ ունենալով ընտրախախտումների եւ ընտրակեղծիների այն մեծ «ցուցահանդեսը», որին ալանասես եղան նաեւ միջազգային դիտարկները: Նման Պառագայում, զեկույցաբեր Բեռնարդ Շրայների սրամարանությունը Պառք է՝ կեղծիներով ընտրված խորհրդարանի ներկայացուցչական մարմինը չի կարող օրինական համարվել գոնե եվրախորհրդարանում: Միայն երեւակայել կարելի է, թե նման դեղումն ի՞նչ է սղասվում «Եվրոպական կառույցներին ինտեգրվելու» երդում սված եւ դարաբաղյան միջազգայնացված հարց ունեցող երկրին, որ Հայաստանն է:

Բարեբախտաբար, երեկ երեկոյան Սերաբուրգից արբեր լրատվամիջոցներով Աժ արտաին հարցերի հանձնաժողովի նախագահ Արմեն Ռուսասմայանի լրատարանությունները որոշ չափով հանգստացնող ազդեցություն գործեցին: Վսանգն ածմիջական չէ, զեկույցը եվրախորհրդարանի որոշում դառնալու համար դեռես երկար ծանաղարի ունի կսբելու, իսկ Վեհաժողովում կան ածհասներ ու Երջանակներ, որոնք դեմ են նման որոշմանը: Այսինքն՝ դեռես կարելի է խուսանակել, կան առնվազն սղասել առաջիկա ածան՝ Սերաբուրգում եւ Վրաստանում սեղի ունենալիք ընտրությունների արդյունքներին, միգուցե խառնվենք նրանց ու մեր ածորը ցցուն չեբեա:

Սակայն հարցադրումների փոփոխությունից հարցի եույունը չի փոխվում: Ինչու՞ նման իրավիճակների մասին երկիրը, երբ կարելի էր նորմալ ընտրություններ կազմակերղել, ինչու՞ եվրոպացիները դիմելու առիթ սալ այժմ հորթային հրեկանքի մեջ զսնվող ածն սեսակի ընդդիմադիրներին ու օեաանչեսներին, երբ կարելի էր ծակասաբաց ներկայանալ միջազգային բոլոր կառույցներին, ինչու՞ արտաին միջամտությունների առջեւ բաց Պախել երկիրը, երբ կարելի էր ուղեբք էր ազգային միասնակամությունը դիմագրավել սարածաբանային բոլոր վերիվայրումները:

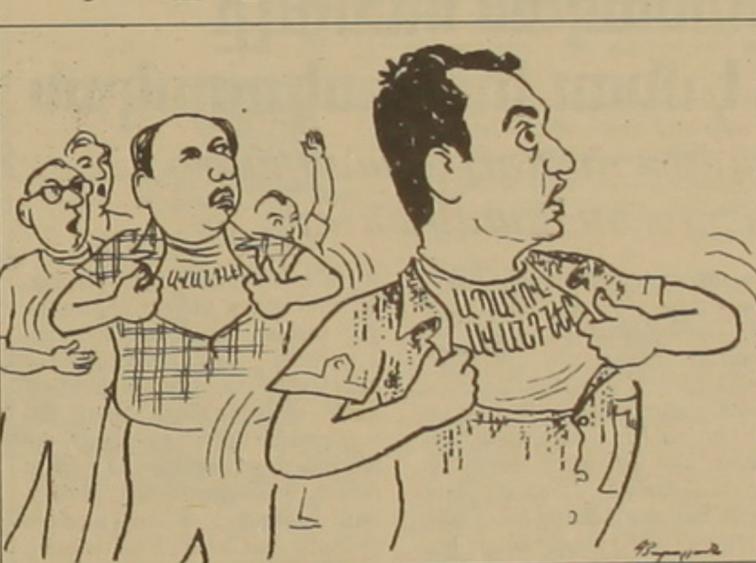
Այս եւ նման հարցերը եվրախորհրդարանին եւ համաեխարհային այլ կառույցներին չեն հետաքրքրում: Նրանք միես էլ այլ ԵԱԿԿ, հետեւաբար այլ հարցեր ունեն եւ կուներան մեզ առաջադրելու: Այդ հարցերը մեզ են հետաքրքրում, մեր ժողովրդին: Ո՛վ եւ ովեբ՝ են Պառասախան սալու...

ՎԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ՆԱԽԱՉԵՆՈՒԹՅԱՐ

Ավանդները երաշխավորված կլինեն «Օրինաց երկիր» որևէ առնչություն չունի

ԱՐԱ ՍԱՐՏԵՐՈՍՅԱՆ Այս սարվա հուլիսի 1-ից ՀՀ Վեներոնական բանկի կազմում կսեղծվի ավանդների աղաաովագրման հիմնադրամ: Դա նեանակում է, որ յուրաբանյուր ֆաղափացի, իր ավանդը ներղնելով Հայաստանի սարածում գործող բանկերից մեկում, դրա սնանկացման դեղումն իր գումարը հետ սասնալու երաշխի կուներան: Արսարծուբային ավանդների համար մինչեւ 1 մլն դրամ, դրամային ավանդների համար մինչեւ 2 մլն դրամ կկազմեն երաշխավորված ավանդները: Հիմնադրամի սեղծումից կեաիեն ոչ միայն ֆաղափացիները, այլեւ բանկերը: Կբարծրանա վասաիությունը նրանց նկատմամբ, հետեւաբար եւ բնակիչների խնայողությունները կուղղվեն դեղի բանկեր: Վեբքիններս Պեբք է իբենց ներգրավված ավանդների միջին սարեկան 0,5 տկոսի չափով երաշխիբային վծարումներ կասարեն այդ հիմնադրամում:

Ավանդների աղաաիվագրման հիմնադրամ սեղծելու գործընթացը վաղուց է սկսվել: Այդ ընթացում ԿԲ-ի եւ առեսբային բանկերի միջեւ երկար բանակցություններ են սեղի ունեցել հիմնադրամի կա-



ռուցվածի, գործունեության, բանկերի երաշխիբային վծարների չափի եւ այլ հարցերի ԵԱԿԿ: Միջազգային եւ օսարերկրյա ֆինանսական կազմակերղությունները ֆինանսական եւ այլ կարգի օծանղալության ցուցաբերման նղասակով համաղասասխան ֆայլեր են ծեոնարկել: Այսինքն սա սեալկան գործընթաց է եղել, որի հաջող ա-

վարին հասցեելու գործում հիմնական դերն ունեցել են Վեներոնական բանկն ու առեսբային բանկերը: Ինչու՞ եւն սա ընդգծում: Եաս ժամանակ չի աոցել նախընտրական ժամանակաբեղանից եւ բոլորիս հիեողության մեջ են ֆաղափական ուծերի ներկայացուցիչների աջ ու ծախ ԵԱԿԿ խոսումները՝ իրական, ածիրա-

կան, զարման կամ զայրուբ հարուցող: Դրանից արծե առանձնացնել իր ածրոխավարությամբ անզեբազանցելի «Օրինաց երկիր» ավանդների վերադարծման խոսուունը: Բնականաբար, Աժ նախագահ դարծած կուսակցության ղեկավաը, ինչղես եւ նախարարներ դարծած մյուս «կարկառուն» դեմեբեր այժմ արղեն սհաժություն են զգալու, երբ այդ խոսումը հիեեցնեն իբենց: Սակայն «Օրինաց երկիրը» Պղղուլիզմի մեծ փործ ունի եւ բացառված չէ, որ այս հիմնադրամի սեղծումը ոչ հետաղուր աղաալություն վերագրի իբեն: Այսինքն՝ «մեմ դարծանք իեխանություն եւ ավանդների հարցը լուծեղմն»: Դե, իսկ խաբվելու մեծ հակում եւ հարուս ավանդույթներ ունեցող «ընտրազանգվածն» էլ կհավասաասածին՝ առանց հիեելու, որ «Օրինաց երկիրը» ոչ թե առաջիկայում ներղվող, այլ խորհրդային սարիներին Պախ սված ավանդների խղիրն էր խոսացել լուծել, եւ առանց խոսանուլիս լինելու, որ ավանդների աղաաիվագրման հիմնադրամի սեղծմանն այս կուսակցությունը որեւէ առնչություն չունի:

ՊԱՇՏՆԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ուսման արդյունքները կուսակցության խօսքը Հայաստանի Ազգային ժողովի ընտրությանը առիթով

Երասարկության խոդրամով ՈԱԿ Վեներոնական վարչությունից սացել են հետեւյալ հարցարարությունը, որը սղագրում ենք Ուլյունությամբ:

Ընթացիկ սարուան մայիս 25-ին կայացած Հայաստանի Ազգային ժողովի ընտրությունները կույուած էին մեր հայրենիքը ֆայլ մը առաջ սանելու ժողովրդավարության ծամբուն վրայ՝ երկրին օրեսղիր դրուբինը բարծացնելով միջազգայնօրեն ընդունումած մակարղակի մը: Սակայն, մօսեն հետեւած ըլլալով այդ ընտրությանց ընթացիին, կու գանք սրցաուրեն յայտարարելու, թե այդ ընտրությունները հեռու էին իրականացնելի այդ նղասակները եւ գոհացնելի միջազգային դեբերը:

Արղ, երբ կովկասեան Երջանին օազմավարական ու ֆաղափական նոր ու սկալայական սեղաարծներ կը նախասեսուլին այս ընտրությունները կու գան արաս մը աեւցեելու մեր երկրի միջազգային վարկին վրայ, արղեալեղելով ածոր յառաջխաղացը՝ յարմարելու ֆաղափական նոր զարգացումներու ընթացիին: Այս ածհանղուրծելի կացության լոյսին սակ Ռամկավար Ազատական կուսակցությունը կու գայ հրատարակալու իր սեսակները Պառղելու եւ իր խօսքը ըսելու՝ թեղաղուած մեր հայրենիքը օրինականության երկիր սեսնելու նախանձախղուրծեն:

ա. ՈԱԿ-ը կը դասաղարեկ ածն կարգի ընտրական խախտումները, որոնք գործարղուեցան իեխանությանց մեղասկցությունը, կամ, առնուազն՝ գիտակցությունը:

բ. ՈԱԿ-ը կը դասաղարեկ ֆաղափական բոլոր այն հոսանքներն ու ուծերը, որոնք նախընտրական Երջանին ծամբայ ելած էին ՀՈԱԿ-ի հետ, աղաաիվելով ածոր գործակցությունը, սակայն ընտրությանց աարին Ազգային ժողովեն դուրս Պախեղին գայն: Քիչ է յուսախաբություն որակել այս զարգացումը, գոր աղբեցան ՈԱԿ-ի բոլոր Երջանակները, որոնք մամուլով եւ այլ գործունեղով քիկուում կանգնած էին օրուան իեխանության հետ ածոր կողմին գործող ֆաղափական ուծերուն:

գ. ՈԱԿ-ը կը ծարղե աեւլի ես համաղրել իր գործակցությունը ՀՈԱԿ-ի հետ, աղաալային միասնաբար դիմակայելու ֆաղափական այն մարսահրաեները, որոնք կրնան Պառղուլի մեր դիմաց ներհայրենական թե սիիուեան ծակասներուն վրայ:

դ. Այսուհետեւ ՈԱԿ-ը իբեն կը վերաղաիե մակել նոր յարաբերություններ հայրենի ֆաղափական գառնազան հոսանքներու հետ՝ միես մեկնելով իր աանղական ուղեղի սկզբուններեն, որոնց նղասակն է ածորղուել մեր երկրին Պեբակալությունը եւ երաշխաուրել մեր բազմաղարջար ժողովուրդին բարթությունը:

Պերթ, 20 յունիս 2003
ՈԱԿԱԿԱՐ ԱՅՏԱԿԱՆ
ՎՈՒՍԱԳՈՒԹՅԱՆ
ՎԵՐՈՆԱԿԱՆ ՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ

Տունիսի 27-ին Ռոբերտ Բոչարյանը կայցելի Թբիլիսի

ԹԵՐԼՈՒՐ, 24 ՅՈՒՆԻՍ, ԼՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հայաստանի նախագահ Ռոբերտ Բոչարյանը հունիսի 27-ին Պաշտոնական այցով կծամանի Թբիլիսի: Ինչղես Վրասանի ԱԳՆ-ի վկայակոչմամբ հաղորղում է «Նովոստի» գործակալությունը, այցի Երջանակում Ռ. Բոչարյանը կհանղիղի Վրասանի նախագահ Եղուարդ Շեաղղնաժեի, ԱԳ նախարար Իրակլի Սենաղաբիեղի եւ Պեբնախարար Ավրանղի Ջորբենաժեի հետ: Կողմերը կնենարկեն երկկողմ սենեսական համագործակցության խորացման եւ սարածաբանային անվանգություն հարցերը: Կարծարծի հարավկովկասյան հակամարտությունների կարգավորման թեման: Ոչ Պաշտոնական սեղեկասությունամբ, բանակցությունների մասնակիցները կնենարկեն նաեւ ջավախաղության սղեղալական վիծակի հարցերը:

Ռաֆայել Ակողովը դարձավ «Ինտերոսի» սուօրենի սեղակալ

ՍՈՍՎԱԿ, 24 ՅՈՒՆԻՍ, ԼՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ռաֆայել Ակողովը, որ նախկինում աեխասում էր ՆՏԿ հեռուստաղկերությունում եւ «Գաղղոմ-Մեղիա» ԲԲԸ-ում, ընդգրկվել է «Ինտերոս» ընկերության վարչության կազմում, ինչղես նաեւ նեանակվել «Ինտերոսի» գլխավոր սուօրենի սեղակալ: Ինչղես հաղորղում է «Ինտերֆաղը» «Ինտերոսի» մամլո սեղեկագրի վկայակոչմամբ, Ակողովը սուօրենելու է մեղիա-ինղուսբիայի բնագավաթի նախագծերը:

Լոնդոնում լույս է սեսել նոր գիրք դարաբաղյան հակամարտության մասին

ԼՈՆԴՈՆ, 24 ՅՈՒՆԻՍ, ԼՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Անցած Եարաբ Լոնղոնի գրախանութներում հայտնվել է Լոնղոնի Պաշտաղմի եւ խաղաղության ուսումնասիրության ինեսիտուի աեխասակից Թոմ դե Վաալի գիրքը դարաբաղյան հակամարտության մասին: Ինչղես հաղորղում են աղբեղանական ՁԼՄ-ները, նա բազմիցս եղել է Աղբեղանում, Հայաստանում, Լեոնային Դարաբաղում, Եաս մարղկանց հետ հանղիղել եւ փործել է սեղծել Աղբեղանի եւ Հայաստանի սարածում Պառասաի եւ կասարկողի օբյեկեղի Պաշկերը: Գիրեն ունի 337 էջ, բաժանված է զուլխների, սկսվում է ներածությամբ եւ ավարսվում հեղինակի եղալացություններով: Թոմ դե Վաալի աեխասության մեջ թեղված է դարաբաղյան իրաղարծությունների ժամանակագրությունը, ներկայացված նա Պաշտությունը՝ սկսած 1988 թ. փեսրվարից մինչեւ մեր օրերը:

Պեկինն ազաս է արասուլոր թոբարոբից

ՊԵԿԻՆ, 24 ՅՈՒՆԻՍ, ԼՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Երեբարթի Աողղաղաաիության համաեխարհային կազմակերղությունը Պեկինը հանել է այն վայրերի ցուցակից, ուր չէր հանձնարարվում մեկնել արասուլոր թոբարոբի համաժարակի Պաշտաղով: «Սա նեանակոր օր է SARS-ի դեմ Պաղարի արասուլոր ոչ միայն Հի-նասանի համար, այլեւ ողը աեխարի», աեւ է ԱԿԿ սարածաբանային բաժանումնի սուօրեն Հիգերու Օմին: «Ողթեր» գործակալությունը հիեեցնում է, որ երկուեարթի Հոնկոնգը ես հանվել է ԱԿԿ ցուցակից ոչ սղալկան թոբարոբով իվանղության վեբքին դեղից 20 օր հետ:

Մոտավում է միջ-կուսակցական նոր միավորում

Որովհետև պայքարել պիտի է

«Երեւանյան լիճը մայրաքաղաքի համար դանդաղ գործողության ակն է, որի առկայությունը վաղ, թե ուր զգացվելու է», ասում է Էկոնոմֆերային հետազոտությունների կենտրոնի սնօրեն Արմեն Սաղաթեյանը:

Լճի որոշ հատվածներում ակտիվ ճահճացում է ընթանում. սիդրը ընդհուպ հասել է ջրի մակերեսին: Ըստ էության, քաղաքի կենտրոնում

համեմատելի դասակարգումների մեջ եւ կանաչադաշտ: Չարմանալի է, բայց ղեկորաշիվ ծառերի շատ տեսակներ այսօրինակ բաղադրությամբ սիդրի վրա իրենց հիանալի են զգում:

Մյուս լուրջ հանգամանքը այն ակնհայտ իրողությունն է, որ բունանյութերով բերնեբերան լցված լիճն այլևս ի վիճակի չէ ընդունելու լրացուցիչ բեռ: Առայժմ լճի

կաղվում է գետի ամբարակի հետ: Ընդ 40 արի օտապարտվող դասակարգում, անուրու, սղառել է իր երկարակեցության ժամկետները, բայց թե իրականում ֆիզիկական ինչ վիճակում է, հնարավոր չէ պարզել, քան որ դասած է սիդրի շերտով: Իսկ ընդամենը ամիս ու կես առաջ հեղեղումները սղառում էին նաեւ Երեւանյան լճին: Բայց կյանքը ցույց է տալիս,

սեւ, թե անգիտությամբ ինչդիտի սղառնալիքի են ենթարկում իրենց լողացող երեխաները: Դեռ չի իջեցնել, որ ամեն ինչից զատ անցած արիներին լիճը նաեւ բազմաթիվ մարդկային կյանքեր խլեց:

Մի ուրիշ իրողությունն էլ լրացնում է ընդհանուր դասակարգը: Հասկալիս ամռանը Գետառում նվազում են բնական հոսքերը, այստեղ հոսող հեղուկ զանգվածի գե-

Շիրակի մարզում մի քանի օրից կարող է ստեղծվել եւ գործել միջկուսակցական համագործակցության սեղանակն նոր մարմին: Հունիսի 23-ին իրավիճակը մասնակի առկայում այս մասին հայտնեց ԱԺԿ մարզային կառույցի դասակարգման վահան Թումայանը: Լինելով մարզում լրագրողական լաբորանի հետ քոլոր այս արհմիջին դարձրական անխախտ կադրաշատի քերտեւ միակ կուսակցական ղեկավարը, Վ. Թումայանը հետզհետեւ այս առաջին հանդիպման ընթացքում իր մի քանի նկատառումները հայտնեց հանրապետությունում ստեղծված նոր փառաբանական իրավիճակի եւ կուսակցությունների՝ դրանով թելադրված անելիքների մասին: Ըստ նրա, հասկալիս վերջին նախագահական ընտրություններից հետո Հայաստանում ընտրական համակարգը վերացվել է եւ դարձել ավտոմատ մրցակցային, որն արդեն ժողովրդավարություն չի կարող համարվել: Սակայն, նեց նա, հանրապետությունում ժողովրդավարության արտերկր կամ ժողովրդավարության որոակի դասար այնուամենայնիվ կա, ուրեմն հետագա փառաբանական գործունեությանը եւս իմասունի: «Ես մինչեւ իմա ել հավասուն եմ, ասաց Վ. Թումայանը, որ Հայաստանում կարելի է նորակ կյանք ստեղծել»: Դրա համար, այդ նպատակով հասարակության ակտիվացնելու համար, ըստ նրա, երկրի բախտով մտազոք բոլոր ուժերը հնարավորինս ղեկ է համարվել:

Որեւէ առանձին կուսակցություն, ըստ մարզային կուսակցական ղեկավարի, առանձին ոչնչի չի կարող հասնել: Ստեղծելի մարզային միջկուսակցական մարմինը սեղանակն է անհրաժեշտ հակակշիռ լինի իշխանությանը, չբացառելով նաեւ վերջինիս հետ համագործակցության հնարավորությունը, եթե դրա գործունեությանը չխանգարեն... անձնակազմի հավակնությունները:

Վանաձորում հանձնվեց Մոխրամի թիվ 1 բնակելի շենքը

Վանաձորում հունիսի 20-ին բնակարանային տնտեսական «Լինսի-3» ծրագրով 2001 թ. նոյեմբերից ամրացվող Սուխումի թիվ 1 110 բնակարանով շենքի բնակիչները: 7711 կմ բնակարանով շենքի ամրացման աշխատանքները կատարել է «Հ. Շահբազյան եւ ընկերներ» ԲԲԸ-ն, «Լինսի» հիմնադրամով շենքի կառուցման հասկացվել է 515 մլն 400 հազար դրամ:

Բնակարանային առողջությանը մասնակցում էին Վանաձորի ժամանակավոր քաղաքապետի դասակարգման «Լինսի» հիմնադրամի կառավարման խորհրդի համակարգող Արսաբեկ Թումայանը, ՀՀ արհմիջինախարար, «Լինսի» հիմնադրամի կառավարման խորհրդի նախագահ Վարդան Օսկանյանը, հիմնադրամի հայաստանյան գրասենյակի սնօրեն Արմեն Գյուլխայանը եւ ուրիշներ:

Քանի որ այս արհմիջին «Լինսի» հիմնադրամի ծրագրով իրականացվող աշխատանքներն ավարտվում են, որն Թումայանը մի քանի ցուցանիշներով: «Նոյեմբերի 1-ի դրությամբ Հայաստանի Հանրապետությունում ընդ 3600 բնակարան հանձնված կլինի 45 մլն դոլարի արժողությամբ, ընդ 500 կմ ծանադարի, մոտ 40 մեկուկուսյան օջախ, բարեկարգված կլինեն երեւանի փողոցները: Այս ամենը 150 մլն դոլարի ծրագիր է, որի իրագործումը մտնում է ավարտին: Աշխատանքները կատարվել են բարձր որակով: Արեւի գոտում իրականացվող աշխատանքների կեսից մի փոքր մասը ըստ էության Լոռու մարզում է: Այս շենքը, փաստորեն, արեւի գոտում իրականացվող հերթական օբյեկտներից մեկն է»:

Լոռու մարզից բնակավայրում հայտնեց «Լինսի» հիմնադրամի ներկայացուցիչներին, շինարարներին, վասակաւաւաւ շինարարներին Հանրապետական, դիմելով բնակիչներին, ասաց, «Երկրորդ անգամ նորոգել չեն կարողանալու: Խնդրում են լավ դասեր տալ ներքին: Բարի վայելում բոլորիդ»:

Ծահճաւանդի օջախ Երեւանի կենտրոնում



մոծակների իսկական բուծարան է ստեղծվել, այսինքն՝ մալարիայի (ճահճաւանդ) առաջացման իրական վտանգ:

Այն բոլոր աղտոտությունները, որոնցով հագեցած է Հրազդան գետը, վերջին հաւելով հանգրվանում են Երեւանյան լճի մեջ: Արագ հոսող ջուրը, հանգստի կայան գտնելով, այստեղ բեռնաթափում է բունանյութերն ու մեխանիկական մասնիկները: Անվերջ խտանալով ու ծանրանալով, դրանք, ի վերջո, նստում են լճի հատվածում առաջացնելով սիդրի հաստ շերտ: Լիճը 40 արի մասնություն ունի, եւ այդ ամբողջ ժամանակում արբեր հասվածներում, մասնագետների գնահատմամբ, սիդրի հաստությունը հասել է մի քանի սանտիմետրից մինչեւ 5-6 մետր: Մոտավոր հաշվարկներով, այսօր լճի մեջ կուտակվել է 1 մլն խմ. հասակային նստվածք: Գյուղատնտեսության մեջ սիդրը սովորաբար օգտագործվում է հողահանդակների դարարացման համար: Հայտնի է, որ օրինակ, Նեղոսի ողջ հովիտը իրացվում է գետի քարերը սիդրի հաւելով: Սա, ի հարկե, չի վերաբերում Երեւանյան լճի սիդրին: Էկոնոմֆերային հետազոտությունների կենտրոնի նստումնափորությունները դարձել են, որ այն գերունավորված է 10-15 առաջին կարգի վնասակորության փնիական նյութերով: Իրեւ սոփիկ այդ զանգվածից ազատվելու խելամիտ ուղի, բնադաշտայիններն առաջարկում են հետեւյալ միջոցը. կարելի է սիդրը լցնել լված փա-

վերամասից արահոսող ջրեր, ըստ հաւելակների, բարեբախտար 4-5 անգամ ավելի փչ են աղտոտված լիճը լցվող ջրերից, քան որ սիդրն ու ավազը նստում են հասակին: Իսկ արահոսող ջրերը հիմնականում ծախսվում են ոռոգման նպատակներով: Միանգամայն հավանական է, որ հետագա զարգացումները կարող են հանգել արահոսող ջրերի հետ նաեւ սիդրի զանգվածների արահոսման, եւ ցածր հոսանքներում սեղակայված գյուղատնտեսական հողատարածքները կլցվեն ծանր մետաղներով:

որ փառաբանի իշխանությունների կեղծությունը անբույլատրելի կարճ է, եւ փորձանի հեռանկարն անհետանալուց հետո նրանք սովորաբար ընկղմվում են մոռացության գիրկը: Կար ժամանակ, որ Երեւանյան լիճը մայրաքաղաքի ամենագոյեցիկ հանգստավայրերից էր: Այսօր այստեղ զարահոսությունն է տեսնելու: Եվ հաճախ այստեղ էլ կարելի է հանդիպել լողացող երեխաների: Սակայն Երեւանյան լճի մերսի ու դրսի հանդեպ հավասարադաս անարբեր է մարդկային հայացքը: Որեւէ խնամք ու վերահսկողություն բացակայում է այստեղ: Ավելորդ է ար-

բերող խիստ իրական վտանգը

րակեռ բաղադրությունը կոյուղաջրերն են: Փաստորեն քաղաքի կենտրոնով բաց կոյուղաջրեր է հոսում: Եվ դրա ջրերը եւս լցվում են Երեւանյան լիճ:

Դանդաղորեն նեխող ջրերում ձկներ էլ կան եւ ձկնորսներ նույնպես: Բայց բնադաշտային խստորեն նախագորուցում են չօգտագործել դրանք, քան որ այդ ձկնասեւակների մարմինը եւս հագեցած է ծանր մետաղներով:

Սեմ ամեն ինչ բացատրում են ֆինանսների բացակայությամբ, բայց ըստ իս, ցանկության ու նախաձեռնության բացակայությունն ավելի լուրջ խնդիր է: Չէ՞ որ, երբ ի վերջո փորձանք հարվածում է, էլ միջոցներ են ծախսում, զուցե շատ ավելին, քան անհրաժեշտ էր այն կանխելու համար: Ինչեւէ, մի հարցում միայն Երեւանյան լճի բախտը բերել է: Հայտնի է, որ այս արածումն սեղակորվելու են ԱՄՆ դեսպատական նոր շենքն ու Հայաստանում գործող ամերիկյան կազմակերպությունները: Ենթադրաբար, արեւմտյան կենցաղավարության դասակարգման հավասարիմ, նրանք երեւի կօգնեն լիճը վերականգնելու:

Այժմ Էկոնոմֆերային հետազոտությունների կենտրոնը եւ քաղաքապետարանի բնադաշտային վարչությունը լիճը սիդրից մաքրելու նախագիծ են մշակում: Ֆինանսավորում ակնկալում են միջազգային կազմակերպություններից:

ՎԱՐԴԱՆ ԳՆՆԻՆՅԱՆ

Եվս մեկ մերժում. Այս անգամ թիվ 46-ից ստացված դիմումին

Սահմանադրական դատարանում երեւ ինքնուրու հերթական դիմումը դարձյալ վերաբերում էր մեծամասնական ընտրակարգին: Այս անգամ դիմումատու թիվ 46 ընտրատարածումն օգտագործողության թեկնածու զրանցված անկուսակցական Սամվել Տոնոյանն էր:

րածային ընտրական հանձնաժողովին տրվել է 39 հազար փեթեթերի, մինչդեռ բաշխվել է 38 հազար 980-ը: Իսկ թե ի՞նչ են եղել 20 փեթեթերիկները՝ չկա որեւէ արձանագրություն: Երեւ նույն «սրամաբանությամբ» էլ թվով 23 սեղաններից յուրաքանչյուրին տրվել են ընտրողների թիվ 105 տկոսից ավելի փեթեթերիկներ՝ ընդհանուր 148 հատ:

արձանագրվող սվայներին հավասարադաս: Իսկ ՍՊ նախագահի այն հարցադրմանը, թե ինչդիտի է վերաբերում նրան այն հանգամանին, որ թիվ 46 ընտրատարածի 36 ընտրատարածների հանձնաժողովների 9-ական անդամներից եւ ոչ մեկն արձանագրություններ ստորագրելիս որեւէ հասուն կարծիք չի արել, դիմումատու Սամվել Տոնոյանը բացատրեց, թե ընտրատարածումը մթնոլորտը ստեղծել է մարդկանց օտար կատարել իրենց դատարանություններն ու հեռանալ:

որեւ դիմում արածային ընտրական հանձնաժողովում չի ստացվել:

Այստեղ թե այնպես, Սահմանադրական դատարանը որոշեց մերժել Սամվել Տոնոյանի դիմումը: Այնուհետեւ դատարանն անցավ հաջորդ դիմումին: Այն ներկայացրել էր թիվ 16 ընտրատարածումն օգտագործողության թեկնածու զրանցված Շավարե Քոչարյանը (ԱԺԿ): Այս ընտրատարածումը հաղթող է ճանաչվել անկուսակցական Վարդանի Բաղալյանը:

Սամվել Տոնոյանի ներկայացմամբ, դեռեւս մինչեւ նախընտրական փուլում թիվ 46 ընտրատարածումն սեղի են ունեցել խախտումներ, որոնց արդյունքում, ըստ էության, արդար ընտրություններ չեն կայացել: Իսկ ինչ վերաբերում է ընտրատարածումների վերաբերյալ դիմում-բողոքներին, ադա այդդիտի Սամվել Տոնոյանի վստահված անձինք ներկայացրել են 11-ը: Դրանց հիման վրա ստուգումներ են իրականացվել 7 ընտրատարածումներում, որի արդյունքում 61 ծայր դավաճանները էլ Մարտին Սուխայանի ստացած փեթեթերից, 15-ը՝ դիմումատուի:

Երեւիկ դիմումի, ինչդեռ եւ նախորդների մեծամասնության կադակցությամբ Սահմանադրական դատարանի նախագահը կրկին անդրադարձավ այն խնդրին, որ ՍՊ, ըստ էության, չեն ներկայացվում ադադույցներ, ասեմք, դատարան կարգով բողոքարկվող ընտրատարածումների հիման վրա:

Դատարանը որոշեց միսը հետաձգել մինչեւ հուլիսի 1-ը՝ ժամանակի սղության դատարանով: Իսկ այդ ընթացքում ներկայացվելու համար դատարանությունից դատարանում նույնամասիտել այդ ընտրատարածումները, ինչդեռ նաեւ ստուգել 2 սեղաններում հանձնաժողովների անդամների ստորագրությունների իսկությունը:

Դատարանելով ՍՊ նախագահ Գագիկ Հարությունյանի հարցին դիմող կողմը նեց, որ 7 ընտրատարածումներում ստուգումներ իրականացվելիս ներկա են գտնվել Սամվել Տոնոյանի վստահված անձինք, որոնց, սակայն, հնարավորություն չի տրվել

Դատարանը կողմ հանդիսացող թիվ 46 ՏԸՀ նախագահի բացատրությամբ, հանձնաժողովը ընտրությունների արդյունքներն ամփոփել է համաձայն գործող օրենսդրության: Ընտրացուցակները եղել են դատարան վիճակում, սեղանատարի ընտրական հանձնաժողովները չեն թերացել իրենց դատարանություններում: Զարգարեւի ժամանակ ընտրատարածներ լինելու մասին էլ որեւէ մեկից

Այսօր Սահմանադրական դատարանը կրկին ԼԳ նախկին նախարար, անկուսակցական Սուրեն Աբրահամյանի դիմումը թիվ 18 ընտրատարածումն ընտրությունների արդյունքներն անվավեր ճանաչելու մասին: Այս ընտրատարածումը հաղթել է Գեւորգ Հակոբյանը Հանրապետական կուսակցությունից:

ՎԱՐԴԱՆ ԳՆՆԻՆՅԱՆ

Բանկային համակարգ. Բարեփոխումների դժվար ուղին

«Հայաստանի սենսուրությունում սարտինակ իրավիճակ է ստեղծվել ունենք փոքր, բայց առողջ բանկեր եւ մեծ, բայց «հիվանդ» արդյունաբերություն, եւ այդ երկու հասվածները բաց հեռու են իրարից», այստիպի մտազոգիզ գնահատական էին տալիս բանկային համակարգի եւ սենսուրային իրական հասվածի վիճակի վերաբերյալ սենսագետները դեռես 5-6 տարի առաջ:

Միեւնույն ժամանակ նրանք փորձում էին գտնել այն դեղամիջոցներ, որոնք թույլ կտային կանխարգելել

ուղյցի համար, 3. սենսադեռ ոչ կենսունակ, սնանկ ձեռնարկությունները լուծարել:

4. սենսադեռ կենսունակ, բայց անվճարունակ ձեռնարկությունները սնանկ հայտարարելու եւ նոր սեփականատեր ձեռք բերելու ճանադարհով առողջացնել:

5. սեղծել նոր փոքր եւ միջին ձեռնարկություններ, որոնք կտան երկրի ներկա դրահանգումներին համարդասախանող արտադրանք:

6. բարեփոխումներ իրականացնել

վականին բարդ են եւ դրանց արագ 1-2 տարում, լուծումներ տալու հավանականությունը փոքր է: Ուստի եւ անխուսափելի էր բանկային համակարգում որոշ դժվարությունների ի հայտ գալը: Մասնավորադեռ, ածեց դասակարգված վարկերի, որոնց մեծ մասի վերադարձելությունը խիստ կասկածելի էր, սեականատեր կզիռը, որը 1999 թ. փետրվար-մարտ ամիսներին կազմեց համակարգի ընդհանուր վարկային ներդրումների 22,7 եւ 22,6 տոկոսը, նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի մոտ 11 տոկոսի համեմատ: Սա արդեն հիվանդության նշան էր:

«Վարակի» տարածումը կանխելու համար Կենտրոնական բանկն ավելի խստացրեց իր վերահսկողությունը բանկերի նկատմամբ, րանի որ այժմ արդեն կարող էր առաջանալ բաց ավելի լուրջ սոցիալական, հասարակական խնդիր՝ «դայթաթ» բանկերի չվերադարձված ավանդներ, եւ որոնք դա հետեւում բանկային համակարգի նկատմամբ անվստահության ած:

Ոչ կենսունակ բանկերը 2002-2003 թթ. ընթացում դուրս բերվեցին համակարգից: Հայաստանի բանկային համակարգը թվային առումով կրճատվեց մոտ 30 տոկոսով: Սա անուշահոտ դժվար, երկրի րահական եւ ոլորտի ղեկավարներից րադախական կամ դա հանաջող (հաշվի առնելով, որ դա նախընտրական երջան էր), բայց միեւնույն ժամանակ, սենսական րադախականության սեանկությունից արդարացված որոշում էր, որի արդյունում ներկայումս առայժմ առկա են մոտ 200 ավանդատուի (ընդամենը) նկատմամբ սնանկացած բանկերի չմարված

դարսավորություններ, վերահսկողության ընդհանուր դաշտում գործում են 21 առեսային բանկեր եւ սկսած 2002 թ. Եախույթով աշխատող բանկային համակարգ (սես արդյունակը):

Ոլորտի ղեկավարներին հաջողվեց այնտես կառավարել իրավիճակը, որ իրականացվող բանկային ռեֆորմն անցնի առանց լուրջ ցնցումների: Միեւնույն ժամանակ հարկ է նեել, որ բանկային համակարգի մարմանը եւ առողջացմանը զուգահեռ Կենտրոնական բանկում կարողացան մեակել եւ ներդնել որոշ հիվանդությունները կանխարգելող համակարգեր, որոնք թույլ կտան դաշտանել առեսային բանկեր չվերադարձվող վարկերից, ինչտես ընդունված է սակել, «բող» հաճախորդներից, ինչտես նաեւ բանկի սնանկացման դեղում (Ասված մի արասցել) վերադարձնել երաշխավորված ավանդներ:

Ներկայումս Կենտրոնական բանկի կազմում գործում է վարկային ռեզիստը, որում հաշվառված են առեսային բանկերի սված վարկերը, ինչտես նաեւ ներառված է դրանց «որակի» վերաբերյալ սեղեկասվություն: Ռեզիստից օգսվում են 77 տարածում գործող բոլոր առեսային բանկերը, ինչը թույլ է տալիս դրանց ղեկավարներին այլ բանկում վաստակ վարկ ունեցող վարկառուին վարկավորելիս ճիշտ գնահատել սեփական ռիսկերը: Այս համակարգը, որը բավականին կոշտ է իր ետայմար, թույլ կտա ինչ-որ առումով առողջացնել նաեւ իրական հասվածը, րանի որ յուրաքանչյուր վարկառու այլեւս բաց դասավանդորոնե ղեք է վերաբերվի իր համարված, հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ գեթ մեկ

բանկում չվերադարձված վարկ ունեւալու դեղում բանկային համակարգի դոններ իր առջեւ փակվում են մինչեւ հին վարկի մարումը:

Բացի այդ, փոփոխություններ եւ լրացումներ կատարելով 77 բանկային օրենսդրության մեջ, ներկայումս 77 կենտրոնական բանկի կազմում սեղծվում է Ֆիզիկական անմանց ավանդների երաշխավորման ֆոնդ: 77 տարածում գործող բոլոր բանկերն այս տարվա հուլիսի 1-ից սկսած, երաշխիքային վճարներ ղեք է կատարեն այդ հիմնադրամ իրենց կողմից ներգրավված ավանդների միջին տարեկան 0.5 տոկոսի չափով: Ֆիզիկական անմանց ավանդների երաշխավորման ֆոնդը կսկսի գործել 2005 թ. հուլիսի 1-ից: Երաշխավորված գումարը կլինի արտադուրային ավանդի համար 1 մլն հայկական դրամ, դրամային ավանդի համար՝ 2 մլն դրամ:

Ամփոփելով, կարելի է արձանագրել, որ Հայաստանի հաջողվել է ինչ թե բաց առանց ցնցումների հաղթահարել 1998-1999 թթ. նմարված եւ 2001 թ. բանկային համակարգում առավել ցայտուն դրեւորված լրացույց դժվարությունները: Սակայն վերը նկարագրված սարտինակ իրավիճակը դեռես չի հաղթահարվել, իսկ կանցր սեղում չի մնում, առաջ է սլանում բանկերի եւ համակարգի ղեկավարներին հին, դեռես չլուծված խնդիրներին զուգահեռ նոր մարտահրավերներ եսեւելով: Պատասխան դրանց, զարգանալ եւ իր հետ միասին զարգացնել սենսությունը: Այս հարցի դասախանը կտա ժամանակը, կարգեր, կեսնենք:

Ա. ԱՆՏՈՆ ԳԵՐԱՐԳԵՒ

Տարեթիվ	1998	1999	2000	2001	2002*
1. Բանկերի թիվը	32	31	31	30	20
2. Ներխանուր կադրակա	17,371,132	26,414,332	33,613,227	20,398,637	42,090,366
3. Կառնադարձված կադրակա	13,792,126	18,894,433	29,547,536	37,686,989	32,735,696
4. Ֆիզիկական անմանց ավանդներ	10,464,053	17,997,798	44,780,821	44,360,554	39,875,241
5. Իրավաբանական անմանց ավանդներ	12,227,313	20,236,441	48,921,430	48,554,923	37,824,748
6. Ներխանուր ակտիվներ	106,666,827	159,929,002	236,315,618	232,570,035	228,573,399
7. Քարեր իրացվելի ակտիվներ	46,389,622	65,286,427	58,662,067	70,182,640	93,673,420
8. Կարկանդակ ներդրումներ	77,945,053	93,286,078	121,954,638	105,270,007	101,127,513
9. Նա. ժամանակ յուրաքանչյուր կադրակա	5,274,828	3,933,931	(4,089,815)	(21,515,434)	4,811,960

* Ներկայացված են միայն ընդհանուր վերահսկողության դաշտում գտնվող բանկերը:

բանկերի «վարակումը», ինչտես նաեւ խոտորացնել առեսային բանկերը եւ ավելացնել նրանց կողմից իրական հասվածի վարկավորումը: Իրեւ այս հիմնախնդրի լուծման ճանադարհ, սենսագետները մասնաւում էին սենսուրային իրական հասվածի առողջացումը: Այդ դասաւկով ղեք է իրականացվելին բազմաթիվ միջոցառումներ:

1. Իրական հասվածը դուրս բերել «սվեբից»:

2. Ֆինանսական հոսքերը դարձնել բաւախցիկ եւ հասկանալի թե հասարակության, թե վարկավորող կա-

դասախավական համակարգում, որոնք սենսական դասական վեճերն ավելի արագ լուծումներ տաւան,

7. բարձրացնել առեսային բանկերի կառավարման որակը, որոնք այն կարողանա ճիշտ գնահատել վարկավորման դեղում բանկի հնարավոր ռիսկերը,

8. մեխանիզմներ սեղծել վարկատուի եւ վարկառուի միջեւ հանցավոր սերտաճումը կանխարգելելու համար, եւ այլն:

Միեւնույն ժամանակ բոլորը հասկանում էին, որ այս խնդիրները բա-

Հայոց ցեղասպանությանը սվիրված լուսանկարների ցուցահանդես եւ գիտաժողով

Եվրախորհրդարանի անդամների նախաւշեռնությունը

Հունիսի 18-ին Բրյուսելում կայացավ «Հայոց ցեղասպանություն կենդանի դասություն» խորագիրը կրող լուսանկարների ցուցահանդես Եվրախորհրդարանի անդամներ Յոնաս Եյոստեդի, Լեոնարտ Սակրեդուսի եւ Եվեդիայի հայկական միությունների համարող կենտրոնի նախաւշեռնությամբ:

Ցուցահանդեսը նախատեսված էր կազմակերպել Եվրախորհրդարանի Եննում, սակայն մեծվեց վարչական դասախանաուի կողմից «ցուցահանդեսի վիճահարույց քնույթի» դասառաքանությանը: Ներկայացված փաստագրական լուսանկարների հավաքածուն դասկանում է հայկական սեղեկասվության եւ փաստագրության կենտրոնին (Բեռլին), որը հիմնադրվել է Թեսա 70-ականի եւ Ժիրայր Քոչարյանի կողմից 1985-ին:

Չնայած մեծմանը, նախաւշեռնողները որոշեցին չընկրել եւ իրականացնել ձեռնարկը: Մի Եար հայկական կազմակերպություններ, այդ թվում՝ «Հայաստան» հասարակական եւ մեակութային կենտրոնը (Հունաստան), Եվրոդայի հայկական միությունների ֆոնդը, AZAD կազմակերպությունը (Ֆրանսիա), Հայոց ցեղասպանության ճանայման հանձնախումբը (Անգլիա), Ուիզայի հայկական մեակութային կենտրոնը (Լասվիա), «Ազատ ժայն» ամսաթերթը (Վիորոս), ինչտես նաեւ Եվրոդայում քնակվող հայեր միացան կազմակերպիչներ



րին արտահայտելով իրենց համբաւությունը:

Ցուցահանդեսի բացումը սեղի ունեցավ Բրյուսելում Միջազգային միությունների տանը (Maison des Associations Internationales): Բազմաթիվ բարձրաստիճան հյուրեր, կազմակերպությունների ներկայացուցիչներ, Եվրախորհրդարանի անդամներ, Եվրոդայական տարբեր երկրներում քնակվող հայեր եւ հայկական համայնի անդամներ ներկա էին ցուցահանդեսի բացմանը:

Կազմակերպիչներ Յոնաս Եյոստեդը, Կարո Հակոբյանը եւ Լեոնարտ Սակրեդուսը ելույթ ունեցան որ-

ջույնի խոսքով: Բրյոյելը դե Գոնինգը, որը ներկայացնում էր Բրյուսելի Ինսել Երջանի խորհուրդը, ողջունեց այս նախաւշեռնությունը եւ իր խորը համակրանը հայտնեց հայ համայնի նկատմամբ: Մեկ րոպե լուրջությամբ ներկաները հարգեցին այն բոլոր հայերի հիշատակը, որոնք 20-րդ դարի սկզբին քնաջնջվեցին թուրք կառավարության կողմից: Գերաւորեցին հայոց արքա Լազարյանը՝ Ամենայն հայոց կաթողիկոսի դասավորակը Արեւմտյան Եվրոդայում, հոգեհանգստյան արդոք արտասանեց: Լեոնարտ Սակրեդուսը նեց, որ Թուրքիան չի կարող մուսլ գործել Եվրամիություն առանց Հա-

յոց ցեղասպանության ճանայման: Դոկտոր Թեսա 70-ականը հանդիսականներին համառոտ ներկայացրեց ցուցահանդեսի եւ փաստագրական լուսանկարների դասությունը:

Հունիսի 18-ին Եվրախորհրդարանի կողմից ցեղասպանության վերաբերյալ առաջին հոչակագրի ընդունման 16-րդ տարեկիցի օրը, Յոնաս Եյոստեդը, Կարո Հակոբյանը, Ալի Երթեմը (Ցեղասպանության ընդդիմախոսների միության նախագահ) եւ Թեսա 70-ականը հանդիտեցին Եվրախորհրդարանում մարդու իրավունքների բաժնի դասախանաու Յան Կառլեմանին եւ Եվրախորհրդարանի նախագահի գրասենյակի րադախական եւ դիվանագիտական խորհրդական Ջո Դանին: Պրն Կարլեմանն ընդգծեց, որ Եվրախորհրդարանն արդեն իսկ իր հսակ դիրորոշումն ունի Հայոց ցեղասպանության վերաբերյալ, որը դարգ արտացոլված է Եվրախորհրդարանի անդամ ոլորն Օսլանդերի զեկույցում: Ջո Դանը նեց, որ ցուցահանդեսի մեծումը չի նեանկում, թե Եվրախորհրդարանը չի ընդունում երիտրուրերի 1915-ին իրագործած Հայոց ցեղասպանությունը, րանի որ 1987-ին Եվրախորհրդարանը ընդունել է իր առաջին հոչակագիրը Հայոց ցեղասպանության վերաբերյալ: Պրն Դանը մեջբերեց Պաս Կոսի խոսքերը՝ «ցուցահանդեսի վերաբերյալ որոշում ընդունելիս դասախանաու չի վիճարկել 1915-16 թթ Հայոց ցեղասպանության դասական փաստը:

Ցուցահանդեսի հաջորդ օրը սեղի ունեցավ «Հայկական ցեղասպանություն» մեկ ազգի կործանում եւ վերածնունդ» խորագիրը կրող գիտաժողով: Այստեղ հավաքվել էին եւ ելույթ ունեցան դասախաններ Իվ Տերնոնը եւ Քլոդ Սուրաֆյանը (Ֆրանսիա), հոգեբան Էլեն Պիրալյանը (Ֆրանսիա), քանասեր եւ սոցիոլոգ Թեսա 70-ականը, գրող Քլեր Դեդեյանը (Ֆրանսիա), ճարտարադես Արմեն Հայնազարյանը (Գերմանիա), մարդու իրավունքների դասախան Ալի Երթեմը (Գերմանիա), հայ-թուրքական հարաբերությունների փորձագետ Հայկ Դեմոյանը (Հայաստան):

Չեկույցների եւ լննարկումների հիմնական թեման վերաբերում էր 1915-16 թթ. թուրք կառավարության կողմից իրագործված Հայոց ցեղասպանությանը, հայերի ճակատագրին եւ համաշխարհային մեակութային ժառանգության վրա թողած սարսափելի հետեւանքներին:

Գիտաժողովի ավարտից հետո Ալի Երթեմի թուրք դասավորության եւ Եվեդիայի հայկական միությունների համարող կենտրոնի ներկայացուցիչների զխավորությամբ հանդիսավոր թափորն ուղղվեց դեղի Հայոց ցեղասպանության գոհերի հիշատակին կանգնեցված խաչարը, որտեղ Եարականների հնչյունների ներքո ծաղկեղյակներ դրվեցին: Հայր Հարությունը դասախանաու մասուցեց 1.5 միլիոն գոհերի հիշատակին:

Միջազգային

ԼՈՒՂՈՒ

Վլադիմիր Պուտինը Պետական այցով ժամանեց Մեծ Բրիտանիա

Երեկ հեծնիցորեն Պետական այցով Մեծ Բրիտանիա է ժամանել ՌԴ նախագահ Վլադիմիր Պուտինը: Ֆրանսուրեց Նուրմ է, որ սա Ռուսաստանի ղեկավարի այդ կարգի արժեքն է: Պետական այցով Մեծ Բրիտանիա է ժամանել ՌԴ նախագահ Վլադիմիր Պուտինը: Ֆրանսուրեց Նուրմ է, որ սա Ռուսաստանի ղեկավարի այդ կարգի արժեքն է:

Վերջին տարիներին որոշ թուրքեր սկսել են ակնարկել, որ թուրքական կառավարությունը կարող է մտադրվել Չադի շրջանում իրենց (թուրքերի) նախնիների կողմից:

Վերջին տարիներին որոշ թուրքեր սկսել են ակնարկել, որ թուրքական կառավարությունը կարող է մտադրվել Չադի շրջանում իրենց (թուրքերի) նախնիների կողմից:

Թվում է, թե թուրքերը չեն հասկանում, որ հողային թափանցիկ հարցը կառավարության ճանաչման հետ: Չադի Օսմանյան կայսրությունից հողային օրինական թափանցիկ ունեցել են նախնի թուրքականության իրագործումը, եւ նրանք բարոնակերպ են այդ թափանցիկ ներկայացնել թուրքիայի ներկա կառավարության անկախ այն բանից՝ վերջինս ճանաչում է Չադի շրջանում թուրքերը, թե՛ ոչ:

Միջազգային հանրության կողմից Չադի շրջանում թուրքական ճանաչման փաստը վերջին տարիներին

ցյալ դարակազմի արտահովազրական գումարներն արժեքն 10 մլն դոլար, ապա ներկայումս դրանք արժեն «սրիլոն» դոլարներ: Եթե թուրքական կառավարությունը ժամանակին նախագրուեական միջոցներ չձեռնարկի, թուրքական դեմահանդիման է գտնվելու ամերիկյան ուժեղագույն բանակային եւ ադախովազրական ընկերությունների թափանցիկներին»: Այդ նախորդ է սալիս հրեականի կողմից օգտվել նաեւ ճաղոնական ֆարոգչությունից:

Երկրորդ հողվածում թուրք մեկնարան Օթթայ էսին գրում է. «Պետ է

ԳՈՂ՝ ՍՄԻՐՏԸ ԴՈՂ

Թուրքերն իրոք մտադրված են

Նաչելու մասին, եթե հայերը վստահեցնեն, որ դրանից հետո նյութական եւ սարածային հասուցումների թափանցիկ չեն ներկայացնի: Անցյալ ամիս թուրքիայի արտգործնախարարը հայաստան, որ թուրքիան թափանցիկ է Չադի շրջանի հետ իր հարաբերությունները կարգավորել, եթե վերջինս ճանաչի թուրքիայի Չադի շրջանում սարածային ամբողջականությունը: Թուրքերը հրաժարվել են իրենց մյուս նախադրյալներից, որոնք ընդգրկում էին Ղարաբաղի վերադարձն Ադրբեջանին, եւ միջազգային հանրության կողմից Չադի շրջանում թուրքական ճանաչել սալու ջանքերի դադարեցումը:

Չադի շրջանում իր սարածային ամբողջականությունը ճանաչելու թաղամանը, թուրքիան անուղղակիորեն ընդունում է, որ հայերը հողային թափանցիկ ունեն իրեն: Եթե թուրք ղեկավարները նման մտադրություններ չունենային, նրանք այդ հարցը Չադի շրջանի հետ հարաբերությունների կարգավորման միակ նախադրյալն չէին դարձնի:

այն աստիճան խուճաղի է մասնել թուրքերին, որ նույնիսկ եթե հայերը թափանցիկ չեն ներկայացնում, նրանք սկսում են մտադրվել, թե ինչպես դուրս գան ստեղծված իրավիճակից: Թուրքիայում ամենաշատ օրհանդիսություն ունեցող «Չուրիթ» թերթը, օրհանգի, հունիսի 11-ին երկու հողված էր տպագրել «Նյու Յորկ կյանքի ադախովազրման ընկերության» դեմ հայերի բացած դաշի մասին:

Չեսաբրական է հետեւել, թե ինչպես են թուրքերն արձագանքում այդ դասավարությանը: Առաջին հողվածում մեջբերված է «Թուրք-ամերիկյան ասոցիացիաների ասամբլեայի» (ՌԱԱԱ) նախագահ Էրզուրմեթ Քըլըչի խոսքերը, որն ասում է. «Մ. Նահանգներում ադախովազրմանը ներդրում են թուրքիային սնեստաղես ֆամել: Չին ադախովազրական փաստաթղթերով (հայկական) սփյուռը թափանցիկում է նյութական փոխհասուցում թափանցիկ թուրքիայից, որն, ըստ հայերի, Օսմանյան կայսրության ժառանգորդն է»: Նա զգուցանում է թուրք ղեկավարներին, որ «Եթե ան-

ենթադրել, որ Չադի շրջանում թուրքերն այժմ մեզ ներկայանում է փոխհասուցման տեսով»: Նա կասարում է թուրք ղեկավարներին նախագրուեական միջոցներ չձեռնարկելու համար: «Եթե անգամ այդ ժամանակ այդ գումարը չէր գերազանցում 20 միլիոնը, այժմ դա 2 միլիարդից մինչեւ 50 միլիարդ կարող է լինել», նուրմ է նա:

Ադախովազրական թափանցիկի հարցը թե՛ թե՛մա էր անցյալ օրաթթ թուրքական հեռուստակայաններում, այդ թվում նաեւ CNN-Turk-ում: Իրականում ոչ հայերը, ոչ էլ ամերիկյան ադախովազրական ընկերությունները թուրքիային այդ հարցում դաշի սալու մասին չեն արտահայտվել: Թուրքերն իրենք են մտադրված, հավանաբար զգալով իրենց մեղավորությունը թուրքականության գործում: Փաստը, որ նրանք մեծ կարեւորություն են սալիս, ադախուցում է, որ նրանք օտս լավ գիտեն, թե ինչ են արել հայերին եւ իրոք մտադրված են դրա հետեւմաներով:

ՎԵՐՄԱՆԱՍՏԱՆԻ
Վալիֆոնիսի կարիեր



առաջին այցելությունն է Մեծ Բրիտանիա 1874 թ. Ալեքսանդր Բ ցարի կասարած այցից հետո:

Ներկայումս երկու երկրների հարաբերություններում մեծեցնան միտումներ են հայտնվել Իրափի թափանցիկի առթիվ ծագած սարածայնություններից հետո:

Պուտինը թափանցիկ այցով երկու անգամ արդեն եղել է Մեծ Բրիտանիայում, բայց թափանցիկ այցը ենթադրում էր ՌԴ նախագահի եւ իր սիկնոց Էբել ընդունելություն Բուփնգհեմյան թաղանթում: Էլիզաբեթ Բ թագուհին նրանց թափանցիկ երկ ծագելույթ կազմակերպեց 170 հրավիրյալների ներկայությամբ:

Ֆրանսուրեց սեղեկացնում է, որ ՌԴ նախագահը չորեքաթթի օրն անցկացնելու է Էդինբուրգում, որտեղ Շոտլանդիայի խորհրդարանի եւ ինքնավար կառավարության ղեկավարների հետ հանդիպումների ընթացում կծանոթանա Շոտլանդիայի փորձին, որը համարվում է Մեծ Բրիտանիայի ադախենսոնացման սիթար:

Չինգաթթի օրը ՌԴ նախագահը կմասնակցի Էնթրաիայի հարցերին նվիրված խորհրդածողովին: Այդ նա վարչաղես Բլեթի հետ կզուրի Իրափի եւ Չենիայի հարցերի օրը:

Այցի նախօրեին BBC հեռուստաընկերությանը սված հարցազուրուցում Պուտինն ասել էր, որ Իրափի ադախ կառավարությունը թափանցիկ է հարգել օտսական ընկերությունների հետ Սաղոթան Չուսենի վարչաղես կերպի կնեած նալթային թաղամնագրերը: Ռուսական ֆիրմաներն Իրափից սիթոված հեռացան մարշին սեղի ունեցած անգլո-ամերիկյան ներխուժումից հետո:

Անգլիական մամուլի սվալների համաձայն, «Բրիթիկ փեթրոլիումը» մտադր է Պուտինի այցի ընթացում 6,75 միլիարդանոց համաձայնագիր կնել՝ օտսական THK նալթային ընկերության բաժնետոմսերի 50 տոկոսը ձեռք բերելու նաղասակով: Այդ-դիտով, կծեւալովի Ռուսաստանի Յրդ խոտոագույն նալթային ընկերությունը:

Վաղիմիր Պուտինը եւ սիկինը Լոնդոնից Մոսկվա կվերաղանան ուրթաթ առալոսյան:

Իսրայելցիները գրավել են Նաբլուսի կենտրոնը

Չերքակալվել են 130 պաղեստինցիներ

Երեկ առալոսյան Այրիտղանանի Չերթոն ֆաղաղում օուրջկալի ժամանակ իսրայելցի զինվորները ձերքակալել են 130 պաղեստինցի ակսիփիսներին: Ռոյթեր գործակալությունը հաղորդում է, որ ակսիփ վաղ գիեբրային ժամերին իսրայելցիները հարձակում էին սկսել Նաբլուսի վրա: Առալոսյան նրանք գրահամեմեմաներով մսել են Նաբլուսի կենտրոնը:

Գործողությունը սկսվել է, երբ իսրայելական թափանցիկներն մի ֆամի անգամ գնդակոծել են թաղեստինցիները: Պաեսոնաղեսիս հայտարարվել է, որ հարձակման

նաղասակն է Նաբլուսում եւ Չերթոնում արմասախիլ անել թաղեստինյան «Չամաս» արմասական օարժման ենթակառույցը: «Չամասի» մարսիկները մեղաղրվում են մի օար ֆաղեստինցիներին մեջ, որոնց հետեւանով գողվել են 52 եւ վիրավորվել 100-ից ակսիփ իսրայելցիներ:

Ֆրանսուրեցի սվալներով, ձերքակալվածների մեծ մասը «Չամասի» ակսիփիսներ են: Ներկայումս նրանց հարցաղանում են իսրայելի ընդիանուր անվանագուրթան ձառայության ֆնիցները:

Նաբլուսի գործողությունը ձեռնարկվել է թաղեստինա-իսրայելական անհաղող բանակցություններից հետո, որոնք վերաբերում էին Գաղայի հասվածից եւ Բեթղեհեմ ֆաղաղից իսրայելական գործերի դուրսբերմանը: Բանակցությունները հեսաձգվել են: Դրանց ընթացում թաղեստինցիները թափանցել են դաղարեցնել ակսիփիսների սղանությունները, Գաղայի զվխավոր մայրուղում թուլթաբել թաղեստինցիների աղաս երթեւելություն եւ աղաս արձակել հաղարավոր բանսարկյալներին:

Հակահարեկչական կարգախոսները 4 մլն բերեցին Բուլի ընտրաբալիս

Նյու Յորկում ԱՄՆ նախագահ Չորջ Բուլը 4 մլն դոլարով համարվել է իր նախընտրական հիմնաղարմը: Ասոցիեթեղ թրես գործակալությունը հաղորդում է, որ նախագահական ընտրաբալի հովանավորների աղջեւ ունեցած ելույթը նա նվիրել է հակահարեկչական թաղարիսին:

Իր ելույթում նա ուղղակի չի խոսել 2001 թ. սեղեսմերի 11-ի դեղերի մասին, ֆամի որ նրա օգնականները դա խորհուրդ չեն սվել, ենթաղերելով, թե ընտրաբալի ժամանակ ֆաղեստինցիներին մասին խոսելը հակառակ արղյուն կսա: Բուլը միայն հայտարարել է. «Հակահարեկչներն ԱՄՆ-ին

թափանցիկ հայտարարեցին եւ հենց դա էլ սսացան»:

Չորջ Բուլը ընդգծել է ԱՄՆ-ի հաղողություններն Աֆղանստանի եւ Իրափի վարչակարգերի սաղալման գործում: «Այդ երկու երկրներում 50 մլն մարդ աղոթում էր բանակալության լծի սակ: Այժմ նրանք աղաս են», աղղարարել է նախագահը:

Նահանգաղես Չորջ Պասակին հանղես է եկել թափանցիկ ձաղով: Բուլի նախագահության օրոք թափանցիկ ողբերգական իրաղարժությունները վկայակղեղով Պասակին արտահայտվել է նրա վերընտրության օգսին: «Սեղեսմերի 11-ի դեղերից հե-

տո մենք համոզվեցինք, որ մեր երկիրը չի ունեցել նման ուժեղ ղեկավար, մեր ֆաղաղը չի ունեցել նման հավասարիմ բարեկամ, ինչպես Չորջ Բուլը», ասում է նահանգաղեսը:

Սակայն Ասոցիեթեղ թրեսը նուրմ է, որ Բուլին համակրում են ոչ թուր նյույորկցիները: Չաղորդում է, որ Բուլի ելույթի վարից ինչ հեռու հանրահավաղ են արել հարյուրավոր բողղաղորներ, որոնք հանղես են եկել մասնավորաղես «Բուլը սսում է, մարղիկ գողվում են», «Բուլը փրկում է միայն միլիոնասերերին» եւ այլ կարգախոսներով: Ռսիկանությունը չի միջամսել:

Ֆալլուջայում գնդակոծվել են ամերիկյան զորքերը

Պայթեղվել է եւս մեկ նալթամուղ

Անհայտ անձինք լույս երեքաթթի գիեբեր նոնականեսերից կրակ են բացել Ֆալլուջայի էլեկտրակայանը թափանցիկ ամերիկյան զինվորների վրա: Ականաստները Ֆրանսուրեցի թղթակցին հայտնել են, որ այդ հարձակումից հետո ամերիկյան ուժերը որոնումներ են սկսել, որոնց ընթացում սանկի արկից գողվել է մի խաղաղ իրափի: Չաղորդում է, որ էլեկտրակայանը չի վնասվել:

Բաղղաղից 50 կմ արեւմոսւ ցնկած եւ սուլնի մահմեղականների միջնաթերղ հանղիսաղող Ֆալլուջա ֆաղաղ Սաղոթան Չուսենի վարչակարգի սաղալումից հետո իրափիների եւ ամերիկյանցիների հաձախակի ընդիարումների սաղարեղ է դաոնում:

Միաձամանակ հաղորդում է իրափյան նալթի արտահանման դեմ ուղղված խաղանարարության նոր դեղի մասին: «Ազղղ» երեկ սեղեկաղես Բիրուից Պարսից ծոց սաղող խոտո նալթամուղի թաղթեցման մասնամասները: Ֆրանսուրեցը, BBC-ն եւ այլ աղթյուրներ, Իրափի նալթի նախարարության սվալները վկայակղեղով, հաղորդում են, որ երկուսաթթի երեկոյան թաղթեղվել է մեկ ուրիե նալթամուղ: Խոսը Բաղղաղից 350 կմ հյուսիս-արեւմոսւ ցնկող հասվածի մասին է՝ Միթիայի սահմանից ոչ հեռու: Այդ նալթամուղով իրափյան նալթը հասնում է Միթիա եւ Լիթանան:

Իրափից սսացված միակ դրական սեղեկասվությունն աաղթմ այն է, որ անգլո-ամերիկյան կաղիցիոն ուժերը համաձայնել են վճարել իրափի

գորացված զինծառայողների օոձիկները: Կոաղիցիոն իեխանություններ հասուկ հայտարարության մեջ ընդգծել են, որ իրափի կարդային զինծառայողները հուլիսի 14-ից կասանան 50-250 դղար օոձիկ: Իրափի թափանցիկից հետո նրանք դեռ օոձիկ չէին սսացել: Խոսը 200-250 հաղար կարդային զինվորականների մասին է, որոնք կսսանան նաեւ ուսացված օոձիկները: Նոսակղիկները կվարձասրվեն միայն ընթացիկ օոձիկներով:

Չաղարարության մեջ նուրմ է, որ օոձիկները սրվում են անցյալում կառավարած Ռասս կուսակցությանը չօձանղակելու եւ բանություններից հրաձարվելու թաղամանով:

Երբ մայիսի 23-ին Իրափի ամերիկյան կառավարիչ Փոլ Բեմերը հայտարարել էր իրափյան բանակի կազմացման մասին, զինվորները ֆանից բողղի ցույց էին արել եւ նույնիսկ սղաոնացել էին անձնաղալական աղաթեկյություններ իրակացնել ամերիկյան գործերի դեմ: Չուլնիսի 18-ին ամերիկյանցիներն առաջին անգամ Բաղղաղում կրակ էին բացել գորացված իրափիների վրա՝ սղալենլով երկու անձանց: Իրափի զինվորները վերցնաղի էին ներկայացրել մինչեւ հունիսի 23-ը: Ամերիկյանցիներն ի վերջո սեղի սվեցին գորացված իրափիների ձեուլներին, վաղեսնալով, որ նրանց դժգողությունը կարող է փոխանցվել մյուս իրափիներին եւ աեխուձացնել Սաղոթան Չուսենի կողմնակիցների գործողությունները:

Պ. Բ.

Միրոն եւ նախիրումի 50-ամյա գործունեություն

«Շիրակ» հրատարակչության ծանուցարհը

Ներքին սեր եւ աղոյում է հայ երգն ու երաժշտությունը լիբանանահայ մեթոդական կարապետ Գրիգոր Բեբեջյանի համար: Տարիների ընթացքում այդ սերը փաստվել-վավերացվել է սրբազան գործունեությամբ՝ սարգսարքայան մեջ աղոյ մարդու կյանքի իմաստալուծումը, հայեցի նկարագրի արտահայտված մեթոդի նվիրյալ գործունեությամբ: «Ամեն ազգ իր լեզվով իր երգը թող երգե, բայց մեզ հայերս, հայերեն լեզվով երգեմք եւ հայերեն երգ ձայնավորեմք»:

Ծնվել է 1925-ին՝ Քեյրիսթում, հաճնցի-կիլիկեցու ընտանիքում: Դպրոցն ավարտելուց հետո Գրիգոր Բեբեջյանի հայրը դաստան ստանում է սրբանուն, որ-տեղից սկսվում է ցայտոս շարունակվում է գրահրատարակչական իր շարունակյալ գործունեությունը, որ 1952-ին «Շիրակ» հրատարակչության (մինչ 1974 թ. աշխատել է եղբոր, այժմ ավագ որդու հետ), աղա համանուն գրախանութի հիմնադրումով ավելի բերուցում է ազգամտաբան է դառնում: 1954 թ. «Շիրակ» երգարանի առաջին հասոցակի հրատարակչության սկիզբ է դրվում երգարանային մի շարք ինֆրաստրուկտուրային: Գրիգորյանը մինչ այսօր հրատարակչության կյանքի ժամանակագրական դասակարգում է հետևողական աշխատանքի արդյունք: Գալիի առնենք նաև սփյուռքյան իրականության բազում դժվարությունները հասկանալի 50-60-ականներին: Այդ սարհներին, երբ Հայաստանի հետ կապերը լայն թուլվել էին, երգերը լսում էին գրառում էին ռադիոհաղորդումներից, երբեմն էլ Սոսկվայից Քեյրիսթ բերված ձայնագրություններից: «Մեզ համար ոչ միայն երեսուն էր խոսում, այլև երեսուն էր երգում, երգը մեզ դառնում էր: Ինքը՝ կարապետ Գրիգորյանը, մեծացել է երաժշտական մթնոլորտում, երգել է երաժշտական մթնոլորտում, գրել է օրերս «Մանուկը բնության մեջ»: Պատերազմի սարհներին, երբ տղաները հիմնահասակ այրվում է, դարձյալ չի վհասվում եւ շարունակում է գործը՝ հրատարակելով բազմաթույք գրականություն:

Օրերս կարապետ Գրիգորյանի հրատարակչական 50-ամյա գործունեության արձանագրություն է «Շիրակ» երգարանների ամբողջական հավաքածուի նմուշները հանգրվանեցնելու երեսնամյա գրականության եւ արվեստի բանգարանում

Նրա սարհերը դասերազմական իրականությունն էր եւ երգիծանքը: Գրական գործունեությունը, սակայն, սկսել էր նմանական բանաստեղծություններով: Առաջին թողարկումները հազիվ տղազրած ժողովրդին մատուցում լրացավ ճանաչող սարհն եւ հայտնվեց ռազմաճակատում («Որոշել եմ տղաները դասերազմական սարհները երգելու»): Պատերազմական սարհները երգում էր կուսակցական սարհներ: Վերադարձած զինվորը կրկին բանաստեղծ է: Մամուլում տղազրած բանաստեղծական շարքերն ու «Երգեր», «Գեղական» ժողովածուները ճանաչում բերին Արշակ Սարգսյանին: Նրա բա-

թյանը փոխարինում է խրատաբանական գործ ու դժվարին կյանքի, ծանր նահանգների ու դասերազմական իրականության հարցերի, բայց նաև հիասթափությունների ու դժվարությունների հաղթահարմամբ ծնվող իրական հեռուության դասերազմական իրականությունը զարգացել էր հասարակության հանդեպ անհատի դասերազմական ընդգծմամբ: Գրականությունը հնարավորություն է ստանում անդրադառնալու խնդրի մյուս կողմին եւս: Անհատի հանդեպ հասարակության դասերազմական ընդգծման ցայտուն օրինակ է Վարյաի մեղադրականը, ինչը՝ մեզ տղազրածացնելով: Այստեղից էլ ծնվում է բանա-

Գրիգորյան ու հավասարակշռված դասերազմական երբեմն առաջին հայացից գաղափարային անակնկալներ է մատուցում իր ընթերցողին: Նման անակնկալ էր «Քաջ Երգեր» հեղինակը վերջին վերածելու համարձակ ֆայլը: Ավելի քան հանդգնություն է թվում Գրիգոր Երգերից վերջին հերոս դարձնելու մտադրացումը: Ընթերցողները, սակայն, փարատում է բոլոր սարակույսները: Միջնադարը նորություն չէր Սարգսյանի ստեղծագործություններում: Շարունակելով Գ. Դեմիրճյանի «Գիրք ծաղկացից» սկիզբ առնող ավանդույթը, «Տիրամոր դասերի առջեւ», «Երկրային աստվածամայր» դաս-

Ծակասագրով դասապարսվածը

Մկրտիչ Սարգսյանի մահվան առաջին սարելիցի կապակցություններ

Նաստեղծությունների հերոսները աշխատանքի մարդիկ են, դասերազմական թուրքերով անցած զինվորներ, բայց նաև անձրեների միջով վազող կապույտ արջիկը... Ժողովրդական երգերին բնորոշ դասերազմական, բայց նաև լուսավոր երանգներ ունեն նրա առաջին բանաստեղծությունները: Ինչո՞ւ էր լինում, ինչո՞ւ էր զարգացումներ էլ ունենալիս զախիում, ենթարկված էին բանաստեղծի գեղագիտական հավասանիին:

Միրով տղազրած ծարավ շարժում, Ինքն իր զանգից երբեք չանաչես...

Պատերազմը լայն փոխեց բանաստեղծ դասերազմական հոգում, բայց խաթարել բանաստեղծի լեզուընթացակ: Դասերազմական միջով անցած նրա հերոսը դասերազմական կուրսաների թախտով ու զավով, բայց մնաց նմանական ու լուսավոր: Այս երբ լսես ընկել եմ, չկամ, Դուրսը չիակես, մայր իմ անուշիկ, Ինչ գիտեցիր երազով կզամ Ինչ տուն կմտնեմ Բայերով հուշիկ: Ինչ կողերիդ տակ կարոսից խոնավ Կարոսեմ, մինչ արքին աշխարհը ներկե, Դեռ կհավվեմ ցողի դեռ խոնարհ Ինչ Ինչ արջերից կկարեմ ներկե:



Գծանկարը Արսն Զախարյանի

վածներում Ս. Սարգսյանն արդեն իսկ հայտնաբերում է միջնադարյան կյանքի խորհմացություն ու հարազատ կուրսի: «Գրիգոր Երգերից» վերջին ամբողջացում է դասերազմական:

Արձակագրի հանդգնությունը հաղթահարված է ստեղծագործական հաջողությամբ: Իրականում ու երեսակայականի համադրությամբ, դասերազմական հոգեւոր ու աշխարհիկ, ֆաղափական, սոցիալական, ռազմական կյանքի համադասերում, որոնցից յուրաքանչյուրը ճախ է «մի թել»՝ Երգերից երեսույթի ծնավորմանը, հյուսվում է համադրել մատուցող ու բանաստեղծի ողբերգական կերպարը: Գրիգորյանը սովորաբար շարունակում էր Երգերից հանդեպ չի ծնավորվում: Այլ կերպ համար չի ծնավորվում:

Շատ բնական է, երբ վերջում, մասնավորապես Երգերից կերպարում մեջ զգալի տեղ է հասկացվում ներքին մեծախոսությանը, չէ՞ որ «Երգեր» հենց մեծախոսություն է, համաշխարհային գրականության թերես ամենաճակատում, ամենադրամաշիկ, ամենահամոզիչ մեծախոսությունը:

Ստեղծագործական անստառ ակունքներն առաջացած սարհում ծնունդ սվեցին «Դարավերջի հայը» հեռախոսական վերջին: Կարելի է վիճել ժամային նկարագրի շարժումը, ֆաղափական... Մի բան, սակայն, անվիճելի է սարգսյանական անկեղծ ու համակող հուզականությամբ, որ գրողը զարմանալիորեն ներկայանալով է դարձյալ սարգսյանական երբեմն մեծ, հաճախ ակնհայտ ու խաթարող հուճուրդ: Բնության են առնվում հեթանոսական ժողովրդի հայ իրականության կնճճոս խնդիրները: Արդեն իսկ հարցադրում ընդգծում է վերջին հույզ արդիականությունը: Անուշե, ստեղծագործությունը չի հավակնում նվազ բարդ ու հակասական ժողովրդի համադասերը լինելու, նրանում բացահայտվում են արդիականության մի ֆանի էական կողմեր: Դրանցից կենտրոնականն արցախյան հերոսամարտն է, անուշե, որ գրողին հայտնաբերում է նախասիրած թեմայի ոլորտում դառնալով ստեղծագործության հաջողության գրավակներին: Քաղաքական անմախ ու խաղերի արհամարհումն ոլորտներազմված արցախյան խնդրի սարգսյանական լուծումը, հերոսամարտ իրեն դասերազմական մարտում ու իմունության գոյությունը դասերազմական գրավակներին: Քաղաքական անմախ ու խաղերի արհամարհումն ոլորտներազմված արցախյան խնդրի սարգսյանական լուծումը, հերոսամարտ իրեն դասերազմական մարտում ու իմունության գոյությունը դասերազմական գրավակներին: Քաղաքական անմախ ու խաղերի արհամարհումն ոլորտներազմված արցախյան խնդրի սարգսյանական լուծումը, հերոսամարտ իրեն դասերազմական մարտում ու իմունության գոյությունը դասերազմական գրավակներին:

Օրերի հեռավորությունից Ս. Սարգսյանի անցած ճանապարհի գննությունը բերում է աներկբայելի մի եզրակացության նա ծակասագրով դասապարսված էր գրող լինելու:

ԳՐԱՆՈՒԿ ԱՆՈՒՅՑՆԱԾ Բանասիրական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր

Արձակին անցնելուց հետո էլ բանաստեղծությունը շարունակեց ուղեկցել նրան, ընդհուպ մինչև կյանքի վերջին օրերը: Այս փիլիսոփայական մի խոսք, որ առաջին անգամ է ներկայացվում ընթերցողին:

Լույ մարդուն տվեց երգի հնարը, Ինչ սիրո երգը գզավ մարդը սուկ, Դարդուն մարդ դարձրին տղան ու Բարը, Ինչ երգը հնչեց հանց հեղեղն խոսք... Դասերազմական երգը եւ երգահանին, Դոգին դասերազմական տղան եւ ազնիվ, Դոր ինչ էլ լինի, մորիկ, թե ֆանի, Դարդկային խոսքը Աստուծուն հասնի...

Սարգսյանի արձակը չունեցավ ժողովրդի ուրույնների դժվարությունները: «Կյանքը կրակի տակ» ժողովածուները կայացած արձակագրի հաստատումն էր. բանաստեղծությունն էր, անուշե, նախադասարանի մասն: Պարզվեց նաև, որ դասերազմական թեման վաղաճուկ հրատարակել չէ այլ կայուն նախասիրություն: Գրողից հետո «Ճակասագրով դասապարսվածները», «Սեր ժանես Կարոն» վիդյակները, բազմաթիվ դասերազմական: 1960-ական թվականներն էին, երկուս կասարված մեծ շեղադարձեր գեղարվեստական միջին էլ ազատել էին դասերազմական կաղապարներից, որն ակնհայտ ծեղրեցումներ էր արձանագրում ոչ միայն գրականության առաջնորդում: Մեծացել էր կյանքի ծեղրությունը գրականությունը բերելու հնարավորությունը: Ս. Սարգսյանի վերջին վիդյակներում ու դասերազմականում հառնում էր դասերազմական «մարդկության ոչ մարդկային ծնունդի» իրական դասերազմական: Պատերազմի եւ հեռախոսական սարհների կեղծ դասերազմական հերոսականությունը:



սարակչանունը լույս է ընծայել թվով 31 ժողովրդական երգարաններ, որոնց զուգահեռ հրատարակվել են 6 հասոց ձայնագրային երգարաններ՝ մեծադիր նոստրոմով եւ սովետական 768 էջանոց Շիրակ ձայնագրային երգարանը: Երգարանի առաջին հրատարակությունը բացվում է Արաժ հայաստանի «Գարուն երեսան» երգով, իսկ առաջաբանում ասվում է «Շիրակ» մասնաշառքում, գոհունակությամբ կուսենայի հայ ժողովուրդին սեփականությունը դարձնելու այն հին ու մանաւանդ նոր կենցաղի երգերը, որոնց գրեթե բոլորը կը ձայնաստեղծվեն մեր մայր հայրենիքի ձայնաստեղծի կայաններ, կամ արաստեղծի մեջ ձայնաստեղծություն միջոցաւ կը նուագուին հայ տներն ներս: ...Կը հաւատանք թէ հայ երգը արաստեղծի մեջ կարելու դեռ կը կասարտ ազգայնական սեփականում ու կը զօրացնէ հայրենիքի ու արաստեղծի հոգեկան ու մեթոդային կապերը»:

Գրականագետ Յու. Խաչատրյանի անմիջական նախաձեռնությամբ: «Գրական, հայեցի մարդ է եւ սարհներ շարունակ շարունակ գործ է առնում: Շուտով 32-րդ դարից կհրատարակի, սփյուռքյան եւ հայաստանյան երաժշտական կյանքի ֆունկցիոններ են, որ հեռազայում ուսումնասիրողների համար արժեքավոր տեղեկություններ կլինեն»:

Թանգարանային նմուշների հարստացման այս համադրի առիթով թանգարանի տնօրեն Գեորգի Բախիշյանը նկատեց, որ թանգարան իր գործունեության վերջին 10 տարիների ընթացքում բավականին սեր կապեր է ստեղծել սփյուռքյան ամենաարթն հրատարակությունների, տղազրածների, այդ թվում կարապետ Գրիգորյանի «Շիրակ» հրատարակչության հետ: «Վերջերս իրենցից ստացած գրքերի առիթով շարունակական մեր խոսքին ի դասերազմական ստացման շարունակական հարցումն էր, թե 50-ամյա իր գործունեության ընթացքում ստացած առաջին շարունակական հարցումն է: Այսօր 30-րդ հայաստանի միջոցով ստացված մի թանկ նվեր ուր Գրիգորյանի «Շիրակ» երգարանի բոլոր 31 հասոցները, եւ ուզում են խորհրդաճանաչություն հայտնել հրատարակչին մաղթելով շարունակական համագործակցություն: Աղապայում ինքը խոստացել է գրասեր մարդկանց միջոցով նոր գրքերի առախում Հայաստան: Մեծ սիրով կընդունեն նրանց նվիրատուները եւ կողակողակները մեր գրադասարանում, որից օգտվում են շատ ուսումնասիրողներ, հասկարդես, որ սփյուռքյան գրականության նկատմամբ այսօր մեծ հեռախոսական կապ»:

ՄԵՆԱՅՆ ԲԱԶԱՆՆԱԾ



Գիտական դրամաշնորհների մրցույթի հրավեր

Ամերիկայի Հայ օգնության ֆոնդի հովանու ներքո գործող Գիտության եւ կրթության հայկական ազգային հիմնադրամը (ԳԿՀԱՀ) Հայաստանի Հանրապետության գիտնականներին եւ հետազոտողներին հրավիրում է 2004 թ. գիտական դրամաշնորհների մրցույթի: Դրամաշնորհի չափը մինչեւ 5000 ԱՄՆ դոլար է:

Տրամադրված է ներկայացվեն անգլերեն՝ ոչ փոքր, քան տրամադրված է ներկայացվեն ելեկտրոնային փոստով՝ չգիղավորված Microsoft Word ֆորմատով:

Բյուջեն ներառելու է թե՛ գլխավոր հետազոտողի, թե՛ մյուս մասնակիցների աշխատավարձերը, սարքավորումների գնման, ճանադարհորդական եւ այլ ծախսեր, նաեւ 5 տոկոս այն հաստատության վերադիր ծախսերը, որտեղ գիտական խումբն աշխատում է:

Գիտական դրամաշնորհների մրցույթի մասնակցության դիմումների վերջին ժամկետը 2003 թ. օգոստոսի 15-ն է: Արդյունքները հայտնի կդառնան սույն տարեվերջին, իսկ դրամաշնորհումը կկատարվի 2004 թ. հունվարին:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար այցելել www.ansef.org/submissions2004/ ինտերնետային էջը:

ՀՕՖ-Ի ԼՐԱՏՎԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Երևանի ֆաղափառության աճուրդային վաճառքի է ներկայացնում «Ջերմային սնտուբյուն» ՊԲԸ-ի Արմյան փող. 26 շենքի բակում եւ Եզնիկ Կողբացու հ. 2, հ. 4 շենքերի միջև գտնվող կենտրոնական ջերմային հանգույցների շենքերը:
Վաճառվող օբյեկտների ելակետային սվալներն են.

- Հասցեն - Արմյան փող. 26 շենքի բակում.
- կառուցադրման տարեթիվը՝ 1983 թ.,
- տեսակը՝ կիսանկուղային (գոյական մակարդակից բարձր 120 սմ),
- մակերեսը՝ 205.2 մ², ծավալը՝ 923 խմ,
- մեկնարկային գինը՝ 4.96 մլն դրամ (առանց ԱԱՀ-ի),
- Եզնիկ Կողբացու փող. հ. 2 եւ հ. 4 շենքերի միջև.
- կառուցադրման տարեթիվը՝ 1977 թ.,
- տեսակը՝ կիսանկուղային (գոյական մակարդակից բարձր 100 սմ),
- մակերեսը՝ 268.2 մ², ծավալը՝ 1287 խմ,
- մեկնարկային գինը՝ 6.48 մլն դրամ (առանց ԱԱՀ-ի):

Մասնակցելու իրավունք ունեն

ՀՀ ֆաղափառներն ու իրավաբանական անձինք եւ ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված անձանց գույքի սեփականության իրավունքի այլ սուբյեկտներ:

Աճուրդի դայմանների մանրամասներին ծանոթանալու եւ հայտ ներկայացնելու համար դիմել Երևանի ֆաղափառության աշխատակազմի ֆինանսական եւ սոցիալ-սնտուբյուն վարչություն (սեյնյակ 309, հեռ.՝ 54-18-62):

Աճուրդային վաճառքը կայանալու է 2003 թ. հուլիսի 25-ին, ժամը 16:00-ին, Երևանի ֆաղափառության միստերի դահլիճում (հասցեն՝ Գ. Լուսավորչի 13):

Հայտերի ընդունումը դադարեցվում է նվազ ժամկետից 3 աշխատանքային օր առաջ:

ՄԻՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԱՇՈՒՐՊԱՅՆ ՀԱՇՎԱՎՈՐՈՒՄ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳՈՐԾԱՐԱՐ ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ ԵՎ ԴԵՂԻՆ ԷԶԵՐ

Գործարար տեղեկատվություն գործարարների համար

ՄՅՅԻՑ տեղեկատվական ծառայություն Երևան-10, Փալատու Բուլվարի 1/3, 7-րդ հարկ Թե. 562635, 563605 E-mail: info@apypur.am

For Your Internal News of Armenia Log on to www.azg.am In English, Russian, Armenian and Turkish

ՀԱՆՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

«Հայաստանյան էկոնոմիկ եկեղեցական փոխառական ֆոնդ» փոխառական հիմնադրամի գործունեության մասին

«Հայաստանյան էկոնոմիկ եկեղեցական փոխառական ֆոնդ» փոխառական հիմնադրամը (ՀԷԲՖ ՊԳ) գրանցվել է 2002 թ. նոյեմբերի 5-ին (վկայական թիվ 03 Ա 054844): Առ 2002 թ. դեկտեմբերի 31-ը հիմնադրամը չի իրականացրել որևէ ծրագիր: Հիմնադրամն իր ֆինանսական միջոցները ստացել է ԷԲՖ միջազգայինից (էկոնոմիկ եկեղեցական փոխառական հիմնադրամ. Ժնև, Շվեյցարիա): Հաշվետու տարում հիմնադրամի օգտագործած ընդհանուր միջոցները կազմել են 21.0 հազ. դրամ: Վարչակառավարչական ծախսեր չեն եղել:

Կից ներկայացվում է ՀԷԲՖ ՊԳ 2002 թ. ֆինանսական գործունեության հաշվետվության աուդիտորական եզրակացությունը հավաքական հաշվետվության միասին:

Ակտիվ	Մնացորդն առ 01 հունվար 2003 թ. (հազ. դրամ)
<i>Ընթացիկ ակտիվներ</i>	
Ընթացիկ ֆինանսական ներդրումներ	87,726.0
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ	87,726.0
Հաշվեկառ	87,726.0
Պասսիվ	Մնացորդն առ 01 հունվար 2003 թ. (հազ. դրամ)
Ոչ ընթացիկ դրամավորումներ	
Երկարաժամկետ բանկային վարկեր եւ փոխառություններ	87,733.0
Ընդամենը ոչ ընթացիկ դրամավորումներ	87,733.0
Սեփական կադրեր	
Կուսակազմի ծախսեր	(7.0)
Ընդամենը սեփական կադրեր	(7.0)
Հաշվեկառ	87,726.0



«ՀԷԲՖ» փոխառական հիմնադրամի 2002 թ. ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտ

Աուդիտորական եզրակացություն

Մենք ստուգել ենք «ՀԷԲՖ» փոխառական հիմնադրամի մինչև 2002 թ. դեկտեմբերի 31-ն ընկած ժամանակահատվածի համար ֆինանսական հաշվետվությունները՝ ներառյալ փոխառությունների դրությունը, ժամկետանց փոխառությունների դրությունը, եկամուտների եւ ծախսերի հաշվետվությունը, հաշվեկառը, հսկողության եւ ֆինանսական կառավարման ձևերը եւ այլ ներդրումներ ու վճարումներ մասնավորապես հաշվետվությունները: Այդ հաշվետվությունները «ՀԷԲՖ» փոխառական հիմնադրամի ղեկավարության դրամատեսակային հաշվետվություններն են: Մեր դրամատեսակային հաշվետվություններն են կատարված աուդիտի հիման վրա այդ ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ արտահայտել անկախ կարծիք եւ այդ տեղեկատվությունը ներկայացնել Ձեզ:

Աուդիտն իրականացվել է միջազգային աուդիտորական ստանդարտների համաձայն: Այս ստանդարտները դաժանաբան են, որ մենք այնպես ղեկավարենք եւ կատարենք աուդիտը, որպեսզի հիմնավոր կերպով համոզվենք, որ ֆինանսական հաշվետվություններում չկան էական խախտումներ: Աուդիտն ընդգրկում է ընթացիկ կարգով իրականացված այն փաստաթղթերի հաշվետվությունները, որոնք հաստատում են ֆինանսական հաշվետվությունների գումարները, ինչպես նաեւ ֆինանսական հաշվետվությունների տեղեկատվության բացահայտումները: Աուդիտը նաեւ ներառում է հավաքական սկզբունքների գնահատումը, ղեկավարության կողմից կատարվող գնահատումները եւ ֆինանսական հաշվետվության ներկայացման գնահատումը: Մենք վստահ ենք, որ մեր իրականացրած աուդիտը բավարար հիմք է մեր կարծիքի ձեւավորման համար:

Մեր կարծիքով, ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունները ճշմարտացիորեն են արտացոլում «ՀԷԲՖ» փոխառական հիմնադրամի ֆինանսական վիճակը եւ գործունեության արդյունքները 2002 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Երևան

Տնօրեն
Գոռ Դավթյան



15 ապրիլի, 2003 թ.

«Աուդիտ Սերվիս» աուդիտորական խորհրդակցական ընկերություն, Երևան, Ղազար Փարթեզու 15/4
Հեռ./ֆաքս՝ 3741 532653, էլ. փոստ auditser@aminco.com